

1867

1868

gaa r b. (Andet Behandling findes i Tidende Sp. 610 ff.)

Der var ikke til denne Behandling stillet noget Endringsforslag, Sagen i sin Heelhed fattes under Forhandling.

Krieger: Det er ikke meget længe siden at en tilsvarende Lov forelaa for Landstinget, og jeg udtalte dengang, hvorfor jeg ikke kunde stemme for et saadant Lovforslag. Min Opfattelse af Sagen er endnu den samme. Jeg tør imidlertid ikke uden videre forudsætte, at de Ansættelser, jeg dengang udtalte, ere nærværende for de ærede Medlemmer, og skøndt jeg ikke smigrer mig med det forsængelige Haab, at hvad jeg her kan udtale, skulde bringe Thinget til at lade dette Lovforslag falde, anseer jeg det dog ligesom for min Pligt, da jeg ikke kan stemme for det, med et Par Ord at antyde min Opfattelse. Jeg beder da det ærede Thing fastholde, hvad det egentlig er, hvorom der i denne Sag er Spørgsmaal. Det er jo væsentlig et Formspørgsmaal; det er altsaa den Art af Spørgsmaal, hvorpaa man vel her i Almindelighed ikke lægger nogen særdeles Vægt; desto mere paafaldende er det, at man fra flere Sider har lagt ikke saa liden Vægt paa den Forandring, hvorom her er Spørgsmaal, en Forandring fra Anordningsformen til Lovformen. Da der nu lægges megen Vægt derpaa, er det jo i og for sig en Sag, hvori man gjerne kunde lempé sig, dersom man ikke troede, at denne Forandring havde noget Misligt; men det er det, jeg antager, og jeg holder for, at der er nogen Skuffelse hos de ærede Medlemmer, der lægge megen Vægt paa denne Forandring fra Anordning til Lov. Det er min Overbeviisning, at man ved under de Forhold, som nu engang ere tilstede, saaledes at flytte dette Anordningsindhold over i Lovform, tager en Bestemmelse, der gjør Skade. Vi vilde Alle, at det ikke er lykkedes at enes om en Form for den Kirkeforsætning, som er bebudet i Grundloven. Jeg haaber, at man ikke derfor vil opgive den hele Tanke, at man ikke betragter den nærværende Tilstand

anderledes end som en Nødtilstand. Men under saadanne Forhold troer jeg, at den borgerlige Lovgivningsmagt har al Opfordring til at være varsom, til ikke uden Nødvendighed at lægge sin tunge, vingenende Haand paa Ordningen af Forhold, hvor aandelige, religiøse, kirkelige Interesser paa en særegen Maade bevæge sig. Jeg vil ikke nærmere indlade mig paa, om den Indsigelse, der fra saa mange Sider er fremsat imod disse Forholds Ordning ved den borgerlige Lovgivningsmagt, er aldeles begrundet; men jeg spørger dem, der ikke have nogen Tvivl i saa Henseende, om det er nogen vingenende Grund for den borgerlige Lovgivningsmagt til her at træde op paa en Maade, der ikke kan Andet end krænte Manges oprigtig Overbeviisning, ikke kan Andet end sætte Manges Stemning i en uvillig Bevægelse, og det netop paa saadanne Steder, hvor det efter min fulde Overbeviisning har en meget stor Betydning, at det er det rette Die for den borgerlige Friheds Udvikling og for den naturlige og rette Forstaaelse imellem den borgerlige Friheds Udvikling og den religiøse Livs Udvikling. Dersom der altsaa var Nødvendighed for at gribe ind, vilde heller ikke jeg tage i Betænkning at gjøre det; men er der ikke en saadan Nødvendighed, troer jeg, det er misligt, at den borgerlige Lovgivningsmagt, som ikke har noget omhelst kirkeligt Fundament, om jeg saa maa sige, at støtte sig til, igjennem Forsamlinger, hvis Medlemmer paa ingen Maade behøve at være knyttede til Folketirken, udøver Magten i en saadan Grad, som det steer ved dette Lovforslag. Det er væsentlig Formen, der er Spørgsmaal om, og det er paa et enkelt Punkt nær, som man ikke har villet tage frem, ikke Indholdet. Det er disse Betragtninger, der gjøre, at jeg ikke kan stemme for dette Lovforslag.

Nadvig: Jeg skal indskrænte mig til med to Ord at sige, at naar jeg stemmer imod Lovforslaget, er det af de samme Grunde, der nu bleve anførte.